

חוזר זה מבוטל – לחוזר המעודכן

5. בטיחות, ביטחון ושעת חירום

3.5 ביטחון

3.5-59 נוהלי ביטחון בבתי הספר - ההתנהגות בעת אירוע חירום בשעת רגיעה

1. כללי

- 1.1 נוהלי ההתנהגות המפורטים להלן הם פירוט של עקרונות וקווים מנחים שגובשו על ידי משטרת ישראל ואשר לפיהם יגיב ויפעל המוסד בעת אירוע חירום.
- 1.2 קיימים סוגים שונים של אירועים, המחייבים צורות שונות של פעילות והתנהגות:
 - 1.2.1 מציאת חפץ חשוד בסריקת הבוקר, כאשר התלמידים והמורים אינם נמצאים במוסד
 - 1.2.2 מציאת חפץ חשוד בשעות הלימודים
 - 1.2.3 מציאת חפץ חשוד בזמן ההפסקה
 - 1.2.4 ניסיון של תקיפה בנשק קר או חם על ידי אדם אחד או יותר, או התקפת מחבלים וניסיון השתלטות על המוסד והימצאות במצב של "בני ערובה"
 - 1.2.5 איתור אדם חשוד בקרבת בית הספר
 - 1.2.6 איתור רכב חשוד בקרבת בית הספר
 - 1.2.7 ירי לעבר אוטובוס ממוגן/לא ממוגן
- 1.3 נוהלי ההתנהגות יילמדו על ידי מנהל המוסד ועל ידי רכז הביטחון, והם ידריכו ויתרגלו את אוכלוסיית בית הספר (תלמידים, מורים ועובדים). על סמך נהלים אלה יתוכנן המוסד ויתורגל לפעולה בעת אירוע חירום.
- 1.4 הקב"ט הרשותי והנהלת בית הספר אחראים לתרגול המוסד בתרגילי עירנות (גילוי מטען חשוד בסריקת בוקר) ובתרגילי פינוי, שהם פועל יוצא מגילוי מטען חשוד בעת שהמוסד פועל.
- 1.5 האחריות לביצוע הוראות אלו היא על מנהלי בתי הספר, בהנחיית קב"ט מוסדות החינוך.

2. חפץ חשוד

2.1 הגדרת חפץ חשוד

- 2.1.1 חפץ בלתי מוכר, שמיקומו מעורר חשד כי הוא הונח למטרות חבלה
- 2.1.2 נשק ותחמושת שמקורם אינו ידוע
- 2.1.3 "מציאות", חפצים תמימים לכאורה שכביכול נשארו במקום.
- 2.2 יש להתייחס לכל חפץ זר בתחומי המוסד כאל חפץ חשוד. **בשום מקרה אין לגעת בחפץ חשוד.**

3. ארגון מוקדם של המוסד לאפשרות של פינוי אוכלוסייתו

- 3.1 בחלק מהאירועים שיפורטו להלן ייתכנו מצבים שבהם יש צורך לפנות את אוכלוסיית המוסד או את חלקה לפאתי המוסד או לשטחי כינוס הנמצאים מחוץ לתחום המוסד. פעולת הפינוי מחייבת תכנון, ארגון ותרגול המוסד, וכן קביעת סדר פעולות, אם וכאשר יהיה צורך לפנות את המוסד.

3.2 פעולות התכנון והארגון הנדרשות

3.2.1 תכנון מוקדם תוך בדיקה של האפשרויות השונות לפינוי מבחינת פתחי היציאה מהבניינים, סדר הכיתות היוצאות מחוץ לתחום הבניין, צירי התנועה בחצר בית הספר, שערי היציאה ושטחי הכינוס, וכל זאת בזיקה לאפשרויות השונות של מיקום המטען החשוד באזור בית הספר

3.2.2 קביעת סדרי אזהרה והעברת הודעות

א. קביעת אות מוסכם להודעה על אירוע ביטחוני שיהיה שונה בצורה משמעותית מהאות לכניסה למרחבים מוגנים

ב. קביעת סדר וצורה של מתן ההודעה לכיתות על שיטת הפינוי, על סדרי הקדימויות, על צירי התנועה, על שטחי הכינוס ועל תחילת הפינוי

3.2.3 קביעת הסדרים והנהלים של ההתקשרות עם גורמי הביטחון השונים (המשטרה, קב"ט הרשות וכו')

3.2.4 תרגול המוסד בתיאום עם הקב"ט.

3.3 פירוט צוותי החירום

3.3.1 צוות סורקים - 5 תלמידים + מורה

3.3.2 צוות סדרנים - 5 תלמידים + מורה

3.3.3 צוות עזרה ראשונה - 5 תלמידים + מורה

3.3.4 צוות כיבוי אש (יופעל במידת הצורך) - 5 תלמידים + מורה

3.3.5 צוות זהירות בדרכים (יופעל אם המעבר לשטחי הכינוס מחייב חציית כביש או כבישים).

3.4 עזרי מטה

במסגרת התכנון וההתארגנות של בית הספר לפינוי המוסד יש להכין עזרי מטה שיסייעו וייעלו את מהלך הפינוי, כדלקמן:

4.3.1 רשימת תלמידים מעודכנת לכל יום בכל כיתה

4.3.2 כרזה שיירשם עליה סדר הפעולות כמפורט לעיל

4.3.3 כרזה שיסורטט עליה מרשם של בית הספר (מבנים, חצרות, גדרות, פתחים ושערים וכו') ושל סביבתו הקרובה, שנמצאים בה שטחי הכינוס, תוך ציון מקומות של חציית כבישים שיש להציב שם את משמרות הבטיחות (על מרשם זה יירשמו צירי הפינוי השונים, צירים שהם פועל יוצא של היציאות מהמבנים ומשערי המוסד ולשטחי הכינוס).

4. סוגי האירועים והפעילות הנדרשת

4.1 מציאת חפץ חשוד

4.1.1 נושא זה ישונו לכל העובדים והתלמידים במוסד.

4.1.2 המאבטח יוודא שבעת סריקת הבוקר בית הספר ריק מתלמידים ומעובדים (להוציא את הסורקים) וששעריהם נעולים.

4.1.3 כאשר מתגלה חפץ חשוד, תבוצענה הפעולות האלה:

א. תלמידים ואנשים אחרים הנמצאים בקרבת החפץ החשוד יורחקו מאותו מקום.

ב. המאבטח יתמקם במרחק סביר ובמקום מוגן, ותפקידו יהיה למנוע התקרבות אנשים לחפץ החשוד.

ג. במקביל ייסגרו שערי המוסד, ותימנע הכניסה אליו.

ד. תימסר הודעה למשטרה על מציאת החפץ החשוד.

- ה. תימסר הודעה גם לגורמים שנקבעו על ידי בית הספר (קב"ט הרשות, המנהל, רכז הביטחון וכו')
- ו. בהגיע חבלן המשטרה יובא לידיעתו מקום החפץ החשוד.
- ז. לאחר הטיפול בחפץ החשוד על ידי החבלן תבוצע על ידי המאבטח סריקה נוספת בכל שטח המוסד לאיתור חפצים חשודים, ולאחר אישור המשטרה תותר הכניסה לשטח המוסד.

4.2 מציאת חפץ חשוד בשעת הלימודים ופינוי המוסד

4.2.1 כללי

סעיף זה בא להנחות את מנהל מוסד החינוך כיצד לנהוג במקרה של גילוי חפץ חשוד בשטח המוסד המחייב את פינוי אוכלוסיית המוסד או את חלקה. יש לשנן הנחיות אלה לכל העובדים והתלמידים במוסד.

4.2.2 גילוי חפץ חשוד

אנו מבחינים בשתי אפשרויות של גילוי חפץ חשוד:

- א. בשטח המוסד נתגלה חפץ חשוד על ידי המאבטח/השומר/מורה/תלמיד בסריקה שוטפת או באקראי או על ידי כל אדם אחר. במקרה זה על מגלה החפץ להרחיק כל אדם מקרבתו ולהודיע על כך מיד למנהל המוסד או לרכז הביטחון או לממלא מקומם בעת היעדרם. יש להקפיד, כי אדם מבוגר אחד או יותר ישגיחו לבל יתקרבו אנשים אל החפץ החשוד, וכי גם הם יימצאו בטווח ביטחון, ואם אפשר מאחורי מחסה.
- ב. נתקבלה הודעה טלפונית על ידי גורם ביטחוני או הודעה אנונימית בדבר הימצאות מטען חבלה בשטח בית הספר. במקרה זה על המנהל לאמת את ההודעה שתינתן על ידי הגורם הביטחוני או להודיע למשטרה במקרה שתתקבל הודעה אנונימית, ובמקביל להפעיל צוות סורקים כדי לאתר את מטען החבלה.

4.2.3 סדר הפעולות לאחר גילוי החפץ החשוד

- א. **בדיקה והחלטה:** מנהל המוסד ו/או רכז הביטחון יבדקו אישית, חזותית וממרחק סביר את החפץ החשוד ואת מיקומו, ויחליטו אם לבצע את הפינוי ובאיזה היקף.
- ב. **פינוי מיידי:** כאשר המטען נמצא בקרבת כיתות מאוכלסות (סמוך לקיר, לחלון, לדלת וכו'), יש לפנות מיד את אותן כיתות.
- ג. **הודעה למשטרה:** תימסר הודעה למשטרה על גילוי חפץ חשוד, על מיקומו ועל תיאורו (במידת האפשר).
- ד. **הודעה מקדימה:** יינתן אות מוסכם במכשיר אזהרה, בפעמון בית הספר, ברמקול או בכל אופן אחר שייקבע מראש, אשר משמעותו הודעה מקדימה על אירוע ביטחוני.

ה. פעולות בכיתה

עם קבלת ההודעה המקדימה תבוצענה בכיתה הפעולות האלה:

- 1) צוותי הכוננות שבכיתות הגבוהות והעובדים בעלי התפקידים יישלחו אל נקודת ריכוז שנקבעה מראש.
- 2) התלמידים בכיתות ירוכזו ליד הקיר הפנימי בכיתה וישבו על הרצפה.
- 3) החלונות ייפתחו, ותכובה התאורה החשמלית.
- 4) במעבדות/בפינות בישול יש לסגור את הגז.
- 5) המורה ייקח עמו את יומן נוכחות התלמידים.

ו. קביעת דרכי הפינוי

המנהל יחליט על סדר הקדימויות בפינוי, על צירי הפינוי ועל המקומות שהתלמידים ירוכזו בהם לאחר הפינוי (שטחי הכינוס). אלה הגורמים הקובעים בשיקוליו של המנהל:

- **מיקומו של המטען:** זהו הגורם העיקרי בקביעת סדר הקדימויות צירי הפינוי.
- **הכיתות הסמוכות למטען:** כיתות אלה תפונינה ראשונות.
- **צירי הפינוי:** הצירים צריכים לענות על כמה דרישות:
 - עליהם להיות מרוחקים ככל האפשר מהחפץ החשוד.
 - הם לא יהיו בקו ראייה עם המטען, אלא מאחורי מחסה (ב"שטח מת").
 - הם יכללו מכשולים מעטים ככל האפשר, כגון ירידה מחלונות, מעבר גדרות, מעבר בין-מפלסים, מעבר כבישים וכו'.
 - במוסד הפרוס על שטח גדול ייתכן שיפונה רק מבנה אחד, או רק אזור אחד, לקצה השני של המוסד.
 - במסגרת התכנון של אבטחת המוסד יש לקבוע מראש כמה שטחי כינוס אלטרנטיביים, שיהיו פועל יוצא מצירי הפינוי ומשערי המוסד.
 - תכנון הפינוי מפורט בתיק הביטחון המוסדי ומתורגל פעמיים בשנה.

4.2.4 משימות לצוותי החירום

עם הגיע צוותי החירום יטיל עליהם המנהל את המשימות האלה:

- א. על צוות הסורקים לבצע סריקה בצירי הפינוי, לפתוח את השערים ולסרוק את שטחי הכינוס שנקבעו לשם איתור מטענים נוספים. אחרי הפינוי תבוצע סריקת מבנה המוסד כדי לוודא שלא נשארו בו אנשים.
- ב. צוות הסדרנים יוצב ב"צמתיים" להכוונת המתפנים.
- ג. יוצב מאבטח בית הספר/תורן מבוגר בשער לקבלת חבלן המשטרה ולהפנייתו אל מקום המטען.
- ד. יופעלו רצים להעברת הודעות.
- ה. תוצבנה משמרות זהירות בדרכים אם יש מעבר חצייה.
- ו. צוות העזרה הראשונה ילווה את הפינוי ויוצב בשטחי הכינוס.

4.2.5 הודעה על פינוי

תוך סריקת הצירים ושטחי הכינוס יודיע המנהל לכל הכיתות על התחלת הפינוי באמצעות מערכת כריזה, רמקול נייד ו/או באמצעות רצים, בציון סדר הפינוי, צירי הפינוי ושטחי הכינוס.

4.2.6 ביצוע הפינוי

- א. כל מורה אחראי לפינוי הכיתה שהוא מלמד בה באותה עת, ויהיה צמוד אליה בכל מהלך הפינוי.
- ב. מורה בעל תפקיד בצוותי החירום ידאג להעברת כיתותו לאחריותו של מורה בכיתה סמוכה או לאחריותו של מורה פנוי.
- ג. בכל כיתה ייקבעו תלמידים אחראים שיצאו אחרונים ויוודאו כי לא נותר תלמיד בכיתה. לכיתות הנמוכות יצורפו, במידת האפשר, תלמידי כיתות גבוהות שיסייעו למורים בפינוי הכיתה (בבתי ספר יסודיים יסייעו בפינוי ובסריקות אנשי סגל מעובדי בית הספר).

- ד. יש לבצע סריקה של שטח הפינוי על ידי בעל תפקיד שנקבע לכך מראש. על הסריקה להסתיים לפני הגעת התלמידים לשטח הכינוס.
- ה. התנועה למקום הכינוס תהיה בהליכה מהירה (לא בריצה).
- ו. בשעת חציית כבישים תוצבנה, מבין צוותי הכוננות, משמרות זהירות בדרכים לחסימת כבישים.
- ז. בהגיע הכיתה למקום הכינוס ירכז המורה את התלמידים, יבדוק את נוכחותם בעזרת יומן הכיתה, וישתדל להרגיעם ולהעסיקם במשחקי חברה.
- ח. המורה ידווח למנהל על הגעת הכיתה, על מספר התלמידים שהגיעו, על תלמידים חסרים ועל תלמידים שנפגעו, אם יש כאלו.

4.2.7 סריקה נוספת

המנהל ישגר מבוגרים מתוך צוות הכוננות לסרוק את חדרי השירותים, את כיתות הלימוד, את הספרייה ואת שאר המבנים, כדי לוודא שלא נותרו תלמידים או מבוגרים במבנים בבית הספר.

4.2.8 הגעת חבלן המשטרה

עם הגעת חבלן המשטרה הוא יופנה אל מקום החפץ החשוד, ותינתן לו העזרה הדרושה במידת הצורך ולפי בקשתו. החבלן יטפל במטען לפי הוראות משטרת ישראל.

4.2.9 החזרת התלמידים

לאחר גמר הטיפול במטען על ידי חבלן המשטרה תיערך, במידת הצורך ולפי קביעת המשטרה, סריקה יסודית בכל המוסד על ידי אנשי המשטרה. רק לאחר הסריקה וקבלת אישור מהמשטרה כי המוסד נקי ממטענים יוחזרו התלמידים לכיתותיהם. התנועה בחזרה לכיתה תבוצע במסגרות כיתתיות, תוך נקיטת כל אמצעי הבטיחות הנדרשים (חציית כבישים, תנועה בטוחה ומסודרת). לאחר ההגעה לכיתה יש לערוך מפקד נוכחות.

המורה ידווח להנהלת בית הספר על הגעת הכיתה למקומה, על מספר התלמידים שהגיעו, על תלמידים חסרים ועל תלמידים שנפגעו, אם יש כאלו.

4.2.10 אחריות המנהל ורכז הביטחון

כל הפעולות שהוזכרו לעיל תבוצענה בפיקוחם, בהכוונתם ובאחריותם של המנהל ורכז הביטחון במוסד.

4.3 מציאת חפץ חשוד בזמן ההפסקה ופינוי המוסד

4.3.1 כללי

- א. נושא זה ישונו לכל העובדים והתלמידים במוסד.
- ב. זמן ההפסקה בבית הספר שונה לגבי הפינוי ממצב שבו התלמידים בכיתותיהם מכמה בחינות חשובות:
- (1) התלמידים מפוזרים בכל שטח בית הספר: בחצרות, במסדרונות, בחדרי המדרגות ובכיתות.
 - (2) שורר רעש גדול במוסד ובחצרותיו.
 - (3) יש תנועה רבה של תלמידים.
- במצב זה אין פיקוח ישיר ושליטה על התלמידים, ונוצרים קשיים בשליטה ובמתן הוראות.

4.3.2 סדר הפעולות לאחר גילוי חפץ חשוד

- א. אלה הפעולות שיש לבצע מיד עם גילוי החפץ החשוד:

(1) אדם המזהה חפץ חשוד ירחיק את האנשים מקרבת החפץ, יישאר בקרבתו מאחורי מחסה, וישלח אדם נוסף להודיע להנהלת בית הספר.

(2) המזהה יסתייע באנשים נוספים לבידוד אזור החפץ חשוד.

(3) יש לפנות מיד את האזור שנתגלה בו החפץ החשוד, לבודדו ולהציב כמה מבוגרים שתפקידם למנוע התקרבות למטען.

(4) יש להודיע למשטרה על גילוי חפץ חשוד, על מיקומו ועל תיאורו (ככל האפשר).

ב. משלב זה יש לפעול כדלקמן:

(1) מתן אזעקה, אות מוסכם (בהישמע האות יעמדו התלמידים במקומם בשקט, ויחכו להוראות)

(2) מתן הנחיה במערכת הכריזה לכל התלמידים להגיע לשטח הפינוי שיוגדר בהנחיה על ידי בעל תפקיד מהנהלת בית הספר

(3) הגעה עצמאית ומהירה של כל תלמיד/מורה לשטחי הפינוי שהוגדרו על ידי הנהלת בית הספר

(4) הפעלת צוותי הסורקים והסדרנים לאיתור תלמידים בחצר, בחדרי השירותים או בכיתות הצמודות לחפץ החשוד

(5) הגעת חבלן משטרה וטיפול בחפץ החשוד

(6) לאחר גמר הטיפול במטען על ידי חבלן המשטרה – עריכת סריקה יסודית בכל המוסד על ידי אנשי המשטרה במידת הצורך ולפי קביעת המשטרה, ורק לאחר הסריקה וקבלת אישור מהמשטרה כי המוסד נקי ממטענים – החזרת התלמידים לכיתותיהם (התנועה בחזרה לכיתה תבוצע במסגרות כיתתיות, תוך נקיטת כל אמצעי הבטיחות הנדרשים) כגון חציית כבישים במעבר חצייה

(7) בדיקת הנוכחות של כל התלמידים בחזרה לכיתה.

4.4 ניסיון לפגיעה או פגיעה באוכלוסיית המוסד בנשק חם או קר או השתלטות על המוסד

4.4.1 כללי

א. נושא זה יובא לידיעת העובדים המבוגרים, ולפי קביעת המנהל גם לידיעת תלמידי הכיתות הגבוהות בבתי ספר על יסודיים.

ב. בפרק זה נדונים נוהלי התנהגות שמעצם מהותם אינם יכולים להיות מפורטים ואי אפשר לקבוע להם סדר פעולות מתוכנן. מובאים כאן אפוא רק כמה כללים, רעיונות וכיווני מחשבה שעל המבוגרים במוסד להיות מודעים להם למקרה שהמוסד ייקלע למצב המדובר. האנשים

שימצאו במקום האירוע, הנסיבות, האילוצים והאפשרויות הם שיקבעו במידה רבה את כללי ההתנהגות.

4.4.2 התקפת מחבל או מחבלים וניסיון לפגוע באוכלוסיית המוסד או להשתלט על המוסד

א. מטרת המחבלים בפעולה זו יכולות להיות אלה:

- פגיעה באוכלוסיית המוסד על ידי נשק קר או חם.
- חטיפה למטרות מיקוח
- הרג.

ב. בעת התקפת מחבלים על המוסד אנו שואפים להשיג מטרות אלה:

- מניעת פגיעות או לפחות צמצום מספר הנפגעים
- מניעת השתלטות או הגבלת היקפה
- מניעת לקיחת בני ערובה או לפחות צמצום מספרם.

ג. כללי ההתנהגות

- (1) יש להזעיק מיד את כוחות הביטחון.
- (2) נתקבלה הודעה מוקדמת על כוונת השתלטות או על תנועה של מחבלים באזור המוסד – יש לנסות לפנות את המוסד בדרך שנבדקה. הפינוי יתבצע כשהתלמידים מחולקים לקבוצות קטנות.
- (3) עם גילוי מחבלים בשטח המוסד עצמו יש למנוע את תנועתם ולהגביל את פעילותם ככל האפשר, וזאת בכל האמצעים העומדים לרשות המוסד.
- (4) אפשר למנוע פריצה למבנה המוסד על ידי חסימת מעברים ודלתות באמצעות ריהוט כבד.
- (5) התלמידים המצויים בתוך המבנה ישכבו על הרצפה, ומבוגר יצפה החוצה.
- (6) יש לנקוט כל אמצעי סביר שיגביל את תנועת המחבלים וימנע תפיסת בני ערובה.
- (7) השימוש בכלי הנשק יעשה כמפורט ב-ד להלן, "פתיחה באש".
- (8) יש להשתדל להאריך את הזמן שבו יימצאו המחבלים מחוץ למבנה וללא בני ערובה, שכן ככל שנצליח בכך יותר יגדל הסיכוי לחיסולם המהיר של המחבלים.

ד. פתיחה באש

- (1) במקרה של זיהוי ודאי, מעל לכל ספק, של מחבלים הנמצאים מחוץ לתחומי המוסד ללא בני ערובה – יש לפתוח באש בהתאם להוראות הפתיחה באש.
- (2) במקרה של זיהוי ודאי, מעל לכל ספק, של מחבלים הנמצאים בתוך המוסד, ללא בני ערובה, המנסים להשתלט על המוסד – מותר לפתוח באש גם ללא אזהרה מוקדמת.
- (3) כאשר מתברר ללא ספק שהמחבלים מנסים, תוך כדי ירי, לפרוץ דלתות, פתחים או חלונות של חדרים שמצויים בהם אנשים, מותר לפתוח באש גם ללא אזהרה מוקדמת.
- (4) פתיחה באש לעבר מחבלים בהתאם ל-3-1 לעיל מותרת רק כאשר מתברר בוודאות שמדובר במחבלים ושקרוב לוודאי שלא ייפגעו אחרים.

ה. אם הפתיחה באש עלולה, לדעתו של נושא הנשק, להביא לתגובה שתגרם הרג המוני, יימנע נושא הנשק מפתיחה באש.

4.43. הימצאות במצב של בני ערובה

א. כאשר מצויים בידי המחבלים בני ערובה, אין לפתוח לעברם באש בשום מקרה. עם זאת, יש לנסות, בכל הדרכים האפשריות, למנוע מהם לכידת בני ערובה נוספים.

ב. להלן כללי ההתנהגות למצויים במצב של בני ערובה:

- (1) יש להישמע להוראות המחבלים ולמלא את מבוקשם כדי לשמור על שלומם של בני הערובה.

(2) על בני הערובה לנסות להתפרס על גזרה רחבה בחדר, מתוך מגמה להקשות על השמירה עליהם וכדי להקטין את ההיפגעות במקרה של ירי.

(3) יש לנסות "לקשור יחסים" עם המחבלים בשיחה ובעזרה, ובכך לנסות לעורר את "הצד האנושי" שבהם ואת אמונם.

(4) במידת האפשר יש לנסות להשליך פתק מחלון בציון הפרטים האלה:

- מספר המחבלים
- תיאור לבושם
- הנשק ואמצעי הלחימה שברשותם
- מיקום המחבלים
- מספר בני הערובה.

(5) יש להימנע מעמידה חשופה מול חלונות, כדי להימנע מהיפגעות אפשרית מירי צלפים.

(6) כאשר נשמע רעש ונראים או נשמעים כוחותינו המתקרבים, יש להימנע מלהגיב בצורה שתעורר את תשומת לב המחבלים לכוחותינו.

(7) ברגע הפריצה של כוחותינו, או בהישמע הוראה ברמקול מצד כוחותינו, על בני הערובה לשכב על הרצפה וראשיהם בידיהם, וזאת רחוק ככל האפשר ממקום עמידתם של המחבלים.

(8) מאבטח/שומר הנמצא מחוץ לתחום שבו המחבלים נמצאים בשלב הראשון לפני הגעת כוחות החילוץ ימנע כניסת אנשים לאזור שבו המחבלים נמצאים ובשלב השני יפעל על פי הנחיות כוחות הביטחון.

4.4.4 פיגוע של הרג

א. אם האירוע מזוהה כפיגוע של הרג, יש למלט את התלמידים מהאזור המותקף.

ב. בכל מקרה של זיהוי ודאי של אדם חמוש היורה ומנסה לפגוע בתלמידים או בסגל ההוראה, יש להשתמש בכל האמצעים כדי לפגוע בו ולנטרלו.

4.5 זיהוי חשוד בקרבת מוסד החינוך

4.5.1 כללי

א. זיהוי מוקדם של חשודים בקרבת בית הספר עשוי לסכל פיגועים בטרם התהווותם או לאתר איסוף מידע של היריב ובכך לשבש תכנונים לביצוע פיגועים.

ב. חשוד הוא אדם המשוטט בקרבת בית הספר ומעורר חשד אצל המאבטח/השומר/מורה/תלמיד, או אצל כל אדם אחר, שכוונתו לבצע פיגוע, כיוון שנתגלה אצלו סימן מחשיד מהרשימה שלהלן.

4.5.2 רשימת סימנים מחשידים

א. החשוד מגלה סימני התרגשות ועצבנות, או שהוא מזיע מעבר למקובל.

ב. התנהגות החשוד חריגה, מוזרה ובלתי שגרתית.

ג. החשוד מגלה סימני שיתוף פעולה וקיום קשר נסתר עם אנשים שונים על ידי רמזים ותנועות שהוא מפנה אליהם.

ד. הופעתו של החשוד חריגה, ואינה תואמת את אישיותו, או שלבושו אינו מתאים לעונת השנה ומעלה חשד שהוא מסתיר אמצעי לחימה בחלקי הלבוש.

4.5.3 סדר הפעולות עם איתור החשוד

- א. יש להודיע על כך למנהל מוסד החינוך ובאמצעותו להזעיק את כוחות הביטחון/המשטרה למקום. במקרה חירום אפשר להשתמש בלחצן המצוקה למוקד עירוני/פרטי, אם הוא קיים.
- ב. המאבטח/השומר ישמור על קשר עם החשוד.
- ג. המאבטח/השומר יתפוס עמדה טקטית שתאפשר שליטה על החשוד ותיצור את העליונות המתאימה לתגובה מהירה כדי לסכל את הפיגוע עם התהוותו.
- ד. יש למנוע את כניסתו של החשוד לתחום המוסד החינוכי עד לבדיקתו המלאה על ידי כוחות הביטחון.

4.6 איתור כלי רכב חשוד בקרבת בית הספר

4.6.1 כללי

- א. איתור מוקדם של כלי רכב חשוד בקרבת בית הספר עשוי לסכל פיגוע הרסני של פיצוץ משאית/מכונית/אופנוע תופת בקרבת בית הספר או בתוכו.
- ב. בעת סריקות הבוקר והסריקות במהלך היום של המאבטח/ השומר או של כל צוות הסורקים יש לתת את הדעת לכלי רכב חשודים החונים בקרבת המוסד או בצמוד לכתליו.
- ג. מכונית חשודה היא מכונית שמופיע בה אחד מן הסימונים המחשידיים שלהלן ויש חשד, אפילו לכאורה, כי היא מכילה אמצעי לחימה העומד להתפוצץ.

4.6.2 רשימת סימנים מחשידיים

- א. מוליכי חשמל נוספים-חשודים הקשורים למערכות כלי הרכב
- ב. מתגים חשמליים נוסף לקיימים המופיעים בצורה מעוררת חשד
- ג. נצרה/ות בכלי הרכב או בסביבתו
- ד. קרעי סרטי בידוד
- ה. שעון יד, שעון מעורר וטיימרים למיניהם
- ו. חוטי תיל/חוטים מיותרים
- ז. לוחיות זיהוי לא זהות (מאחור ומלפנים)
- ח. העדר לוחיות זיהוי
- ט. סימני פריצה המעידים על כלי רכב גנוב
- י. פריטים/מכלים בתוך כלי הרכב שתכולתם דליקה (גז, דלק וכו')
- יא. רכב החונה בצורה לא הגיונית ומעוררת חשד
- יב. רכב שקוע בגלל משקל כבד.

4.6.3 סדר הפעולות לאחר גילוי כלי רכב חשוד בקרבת המוסד החינוכי

- א. המאבטח או השומר או המנהל יבדוק את כלי הרכב בראייה בלבד, לאיתור סימנים מחשידיים ככל האפשר.
- ב. אם אי אפשר לשלול את אחד הסימנים, יש להתייחס לכלי הרכב החשוד כאילו הוא מכיל אמצעי לחימה. אין לגעת בכלי הרכב או לנסות לפתוח את פתחיו. הטיפול במכונית החשודה ייעשה אך ורק על ידי חבלן משטרה שיוזעק למקום.

- ג. יש לפנות את הילדים ואת האנשים הסקרנים מקרבת כלי הרכב ולבודד את דרכי הגישה אל הרחוב על ידי הצבת כמה אנשים (מאחורי מחסה) לעצירת עוברי אורח/תנועה/סקרנים וכו'.
- ד. במקביל יש למסור הודעה למשטרה לגבי כלי הרכב החשוד ולהדגיש את סיבת החשדות.
- ה. במידת האפשר יש לפתוח את החלונות של כל המבנים הסמוכים כדי לאפשר יציאות הדף במקרה של פיצוץ ולמזער נזקים. אם כלי הרכב בקרבת המבנה, יש לפנות את התלמידים מהכיתות הסמוכות לכיתות המרוחקות או למרחב המוגן.
- ו. תימסר הודעה גם לגורמים שייקבעו על ידי בית הספר (קב"ט הרשות, המנהל, רכז הביטחון וכו').
- ז. בהגיע חבלן המשטרה למקום יש לזהות עבורו את כלי הרכב החשוד ולעזור לו במידת הצורך, לפי בקשתו.
- ח. פינוי בית הספר יתבצע על פי שיקול דעתו של המנהל/הקב"ט/נציג המשטרה במקום, ויבוצע על פי נוהל הפינוי ובתרגולת הידועה, כמפורט לעיל.

4.7 ירי לעבר אוטובוס לא ממוגן (רגיל) - סדר הפעולות

4.7.1 ירי קאסם/מרגמה

- א. יש לתת הנחיה לשכב/לשבת על רצפת האוטובוס.
- ב. יש להמשיך את הנסיעה עד לטווח של ק"מ אחד ממקום האירוע ולעצור את הרכב בשולי הכביש, ללא הפרעה לתנועה.
- ג. יש להוציא את התלמידים דרך שתי הדלתות ולהורות להם לשכב על הקרקע כשהידיים מגוננות על הראש.
- ד. במקום שיש מחסה יש לשכב מאחוריו.
- ה. יש לדווח לגורמי הביטחון על האירוע ולציין את המיקום המדויק.
- ו. יש לטפל בנפגעים.
- ז. יש להמתין להנחיות גורמי הביטחון.

4.7.2 ירי נשק קל/זריקת בקבוק תבערה/אבן

- א. יש לתת הנחיה לשכב/לשבת על רצפת האוטובוס.
- ב. יש להמשיך את הנסיעה עד ליציאה מטווח הירי (ק"מ אחד).
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון על האירוע ולציין את המקום המדויק של הירי.
- ד. יש לעצור את הרכב בשולי הכביש, ללא הפרעה לתנועה.
- ה. יש לטפל בנפגעים ולפנותם לבית חולים.
- ו. יש להמתין להנחיות גורמי הביטחון.

4.7.3 היפגעות אוטובוס ללא יכולת להמשיך בנסיעה

- א. יש להוציא את כל התלמידים משתי הדלתות ולהורות להם לתפוס מחסה בצד הכביש בשכיבה, במרחק של כ-300 מ' לפחות מהאוטובוס.
- ב. יש לטפל בנפגעים.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון ולהמתין להנחייתם

4.7.4 שרפה באוטובוס עקב פעילות פח"ע

- א. יש להמשיך בנסיעה עד לטווח של ק"מ אחד ממקום האירוע ולהפסיק את פעולת המזגן.
- ב. יש לנפץ שמשות ולפתוח פתח חירום בגג האוטובוס.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון.
- ד. יש לפתוח את הדלתות ולפנות את הנוסעים.
- ה. יש לטפל בנפגעים.
- ו. יש להמתין להנחיות של גורמי הביטחון.

4.8 ירי לעבר אוטובוס מוגן ירי - סדר הפעולות

4.8.1 ירי קאסם/מרגמה

- א. יש להנחות את הנוסעים לשכב/לשבת על רצפת האוטובוס.
- ב. יש להמשיך בנסיעה עד לטווח של ק"מ אחד ממקום האירוע.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון.
- ד. יש לטפל בנפגעים.
- ה. יש להמתין להנחיות של גורמי הביטחון.

4.8.2 ירי נשק קל/זריקת בקבוק תבערה/אבנים

- א. יש להנחות את הנוסעים לשכב/לשבת על רצפת האוטובוס.
- ב. יש להמשיך בנסיעה עד לטווח של ק"מ אחד ממקום האירוע.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון ולציין את המיקום המדויק של האירוע.
- ד. יש לטפל בנפגעים.
- ה. יש להמתין להנחיות של גורמי הביטחון.

4.8.3 היפגעות האוטובוס ללא יכולת להמשיך בנסיעה

- א. יש להנחות את הנוסעים לשכב/לשבת על רצפת האוטובוס.
- ב. אין לפתוח את דלתות האוטובוס עד הגעת גורמי הביטחון.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון.
- ד. יש לטפל בנפגעים.
- ה. יש להמתין להנחיות של גורמי הביטחון.

4.8.4 שרפה באוטובוס עקב פעילות פח"ע

- א. יש להמשיך בנסיעה עד לטווח של ק"מ אחד ממקום האירוע ולהפסיק את פעולת המזגן.
- ב. יש לנפץ את השמשות העליונות ולפתוח פתח חירום בגג האוטובוס.
- ג. יש לדווח לגורמי הביטחון.
- ד. יש לפתוח את הדלתות ולפנות את הנוסעים.
- ה. יש לטפל בנפגעים.
- ו. יש להמתין להנחיות של גורמי הביטחון.